

Estat de l'art

SOLEDAD MOYA
Universitat Autònoma de Barcelona

PETYA PLATIKANOVA
Universitat Pompeu Fabra

Resum

La reforma comptable constitueix una de les principals línies d'investigació en la qual els acadèmics s'han centrat en els últims temps. L'última etapa d'aquesta reforma la trobem en la incorporació a la normativa comptable europea de les Normes Internacionals de Comptabilitat però aquesta no és més que una nova en el llarg procés de reforma comptable que s'ha vingut portant a terme en els últims anys. L'objectiu del present article és fer un estudi de quins han estat els principals passos que s'han portat a terme en aquesta reforma comptable analitzant com ha estat l'evolució del paper de la comptabilitat, que ha passat de mer instrument de valoració patrimonial a un element indispensable de difusió de la informació financera. Concloem que sens dubte el procés de reforma comptable és un procés actiu, en contínua revisió, i que amb tota probabilitat seguirà sent un dels temes a estudiar per acadèmics i professionals en el futur.

Paraules clau

Informació financera, reforma comptable, paper de la comptabilitat, difusió de la informació.

---

1. Introducció

El propòsit d'aquest estudi és fer un repàs i en la mesura del possible classificar els estudis i investigacions que s'han realitzat a propòsit de la

reforma comptable. És complicat fer un repàs de les contribucions acadèmiques en aquest camp per la seva varietat quant a enfocament i abundant nombre per tant el que intentarem serà classificar o estudiar l'evolució del procés de reforma des dels diferents punts de vista o arguments que al llarg dels anys s'han anat plantejant en relació al paper de la comptabilitat en la vida empresarial.

El debat sobre l'harmonització internacional com a contrapunt a la coexistència de diferents regulacions comptables esta molt relacionada amb la qüestió de si els participants en els mercats de capitals distingeixen entre els comptes fiables o no fiables, la bona o dolenta qualitat de la comptabilitat o el grau de manejabilitat per part dels directius dels resultats empresarials. La discussió sobre la importància del valor dels comptes financers i ràtios es centra no solament en l'ús de la informació sobre mercats financers sinó també en els mètodes de reconeixement aplicats en la comptabilitat. L'elecció del sistema comptable i el seu impacte en les valoracions dels analistes és també part d'un tema més ampli, com pot ser l'eficient discriminació dels mercats basada en la informació financera.

L'estructura d'aquesta revisió de la literatura és tal com es detalla a continuació. No és possible realitzar una anàlisi sobre la reforma comptable sense examinar el paper que ha desenvolupat i els principals conceptes d'interès en la teoria i en la pràctica comptable. El punt 2 conté una petita anàlisi enfocada al paper canviant de la comptabilitat i la seva relació amb la reforma comptable. Com a mínim, són quatre les explicacions sobre l'evolució dels estàndards comptables. El punt 3 presenta els principals arguments del debat contemporani: quins són els estàndards predominants segons la cultura o l'origen del país. L'harmonització dels estàndards comptables a Europa després del 2005 van donar lloc a preguntes debatudes durant molts anys, és a dir els cossos reguladors han de saber quanta discreció directiva es pot permetre sense perdre qualitat en la informació. El punt 4 dóna una descripció de la flexibilitat o uniformitat de la comptabilitat. La part corresponent a la conclusió ve a continuació.

2. L'evolució del paper de la comptabilitat: de la valoració dels actius a la difusió de la informació

No és possible fer una anàlisi de la literatura acadèmica de la reforma comptable sense examinar de prop el canviant punt de vista del paper de la comptabilitat. Naturalment, l'opinió predominant de per què hauria de servir la comptabilitat determina el debat sobre quin tipus de reforma comptable ha de portar-se a terme, incloent els cossos reguladors. Com

per exemple, si la comptabilitat es considera en la presa de decisions en operacions relacionades amb costos, llavors l'enfocament de la reforma comptable tractarà d'assignar rellevants costos històrics com base per a la valoració d'actius en informes financers. Quan els beneficis comptables són de màxim interès, el debat seria sobre la realització principal com a base per a determinar aquests beneficis. No obstant això, si el principal assumpte és el contingut de la informació de la comptabilitat, l'intercanvi entre dependència i oportunitat de resultats financers seria el principal tema del debat polític.

La història de la teoria comptable en el segle XX i XXI documenta aquests tres debats. El canvi experimentat, en aquests anys, en el paper que juga la comptabilitat és evident, segons l'opinió expressada per l'associació americana de comptabilitat (AAA). En 1996 AAA va donar la visió que la «comptabilitat no és essencialment un procés de valoració, però si és l'assignació de costos històrics i rèdits als períodes fiscals actuals. Després del període que els comptables eren simplement encarregats dels costos, no avaluadors, la influència del contingut de la informació comptable va canviar els temes de discussió política. Prop de 20 anys més tard, en 1957, l'opinió de la AAC era que «la funció principal de la comptabilitat és acumular i comunicar la informació essencial per a entendre les activitats empresarials» (font de citació Liang, 2001, altra alternativa, la classificació dels debats històrics de la comptabilitat suggerida per Tua Pereda, 1989).

Liang (2001) va presentar el paper de la comptabilitat com va ser vist en diferents dècades. En la primera meitat del segle XX, la comptabilitat va servir com una mesura de funcions. La valoració d'actius i la determinació dels beneficis van ser vistos com les principals funcions de la comptabilitat en aquest període i per tant els desacords en debats van venir principalment de diferents definicions d'actius i beneficis. Primerament, el debat sobre els costos històrics de la comptabilitat va ser canviant, perquè la valoració d'actius va estar en el centre de la preparació de les anàlisis financeres. El tema va ser molt influenciat pel conservadorisme dels banquers, els quals, al mateix temps van ser els principals lectors de la informació financera i agressivament demandaven normes comptables conservadores (Liang 2001, pàg. 225). Després de les dues Guerres Mundials, els costos històrics comptables estaven en el punt de mira, ja que l'alta inflació de les tarifes de la postguerra van reduir la seva importància. Diferents enfocaments a la valoració dels actius van ser suggerits. Com exemple, Edward i Bell (1961) van proposar reemplaçar el cost històric com a mètode de valoració d'actius. Chambers (1966) també va introduir com principi de valoració el sistema d'una «comptabilitat contínuament contemporània», que confiava en el valor realitzable del mercat.

Al mateix temps, la determinació del benefici va començar a influenciar el debat sobre el rol bàsic de la comptabilitat. Diferents col·lectius van expressar opinions oposades en aquest tema. Comptables, d'una banda, estaven a favor de la realització i unió de principis, els quals defineixen el benefici com el resultat de deduir els ingressos dels costos observats. Economistes, d'altra banda, creien que aquesta falta d'una definició intrínseca dels beneficis comptables havia de ser resolta amb una definició econòmica. Diferents escoles dedicades a l'economia van subministrar diferents definicions: per exemple, la teoria neoclàssica de l'empresa suggeria que el benefici no és més que el rendiment d'un factor de producció, cridat cabdal. Així i tot, hi havia discrepàncies en l'enfocament essencial econòmic, el benefici per als economistes havia de considerar tots els canvis de valor dels actius, en altres paraules, no només el benefici comptable realitzat sinó també el no realitzat. Des d'aquesta definició, implica que els comptables han de prendre decisions discretes de com tenir en compte tots aquests canvis, molts investigadors (Ex.: Alexander, 1962; Decine 1985) van apuntar que la comptabilitat requeria més regles conservadores. Ells poden facilitar les seves valoracions sobre decisions o poden preservar-les per als tribunals per ús inadequat de la discreció, discreció que pot estar en conflicte amb els interessos dels creditors (per a més detalls sobre el debat entre comptables i economistes sobre la naturalesa dels beneficis, veure Liang, 2001).

Quan a final dels 60 més investigadors van començar a dubtar de l'eficiència dels mercats financers, el debat sobre la mesura del benefici va perdre el seu fonament econòmic. Breaver i Demski (1979) van ser els primers acadèmics en referir-se a opinió predominant sobre el paper de la comptabilitat. (Liang, 2001, pàg.229). Des del seu punt de vista, havia de ser considerat només com un procediment de comunicació «cost-efectiu». Així doncs, la comptabilitat ha canviat la seva funció de valoració d'actius i reconeixement del benefici i s'ha transformat en un instrument de difusió d'informació financera. Si el mercat fos perfecte, no hi hauria necessitat d'informació. Des que el mercat financer va ser considerat ineficient, el paper de la informació i la seva difusió apropiada van ser bàsics en la comptabilitat i finances escrites.

3. Debatent punts de vista sobre l'evolució dels estàndards de la comptabilitat

Com a mínim 4 interpretacions distintes sobre el límit de l'evolució dels principis comptables i les pràctiques són conegudes avui. (Wallace,

1990). La primera és la teoria «buida», que suggereix que un país sense cos organitzatiu de principis Comptables imitaria els sistemes d'altre país. (Wilkinson, 1965). El segon, la teoria «inversió-directa», explica quin és el sistema més imitat. Wilkinson (1965) proposa una teoria que diu que els inversors directes estrangers estan en una posició d'imposar els requeriments comptables dels seus països en el país que rep. La tercera explicació és que els països que una vegada van ser colònies no tenen opció de triar un sistema comptable (Ex. , Seidler, 1975), és a dir és la teoria de la regla colonial. Finalment, la quarta alternativa és que hi ha un «efecte carro» (teoria), que determina les normes de Comptabilitat en un país. Principalment, suggereix que alguns països, amb els que li agradaria estar associat, les implementin. (Ex., Belkaoui, 1988). Altres classificacions de les suggerides per Wallace (1990) són també factibles. Moltes d'elles distingeixen les dominants esferes d'influència (Ex.; els estudis classificadors dels règims comptables d'origen legal, això és la influència colonial). Unes altres es centren més en els jugadors d'aquest joc dominant (Ex. la recerca de la «transferència d'agents» com professors de comptabilitat, empreses internacionals dedicades a la comptabilitat, Seidler, 1967a). No obstant això, per a concloure amb els països del grup i les seves línies divisòries, aquestes explicacions alternatives donen resposta a les preguntes fonamentals en el debat sobre l'evolució dels estàndards comptables, és a dir: a) quins són els sistemes comptables predominants, b) què distingeix un sistema comptable d'un altre i c) com s'estén al voltant del món.

Les dues primeres preguntes estan íntimament relacionades. Com a mínim dues són les possibles classificacions dels sistemes comptables: l'origen legal i la influència cultural. Hi ha un debat que continua en la literatura comptable sobre la classificació dels països després d'examinar l'entorn i els seus respectius incentius (Ex., Nobes, 1983). Altres acadèmics creuen que existint classificacions no consideren com està culturalment determinat l'entorn financer comptable, i suggereixen una classificació alternativa, culturalment intensa. (Ex.; Gray, 1988). El punt 3.1 presenta parcialment els principals aspectes i últims descobriments en aquest assumpte.

La tercera pregunta és molt propera a la hipòtesi d'eficiència dels mercats. El principal problema de la teoria sobre l'evolució dels estàndards comptables és que la selecció natural funciona pel que les regles «més defensades» sobreviuen a causa dels esforços i força política. El punt 3.2 mostra els orígens evolucionaris dels estàndards comptables, ambdós a nivell polític i de mercat (més detalls sobre el tema, és a dir a favor o en contra de la unificació d'estàndards, es troben en el punt 4).

3.1 La classificació internacional dels sistemes comptables

En la doctrina comptable hi ha com a mínim dos punts de vista alternatius, que són clarament distingibles en estudis empírics en classificacions dels països: l'origen legal i la influència cultural.

La major part dels acadèmics, classifiquen els règims comptables segons el seu origen legal (Ex.; Nobes, 1983, La Porta i al , 1998). En els últims estudis un punt nou en la classificació és si els estàndards comptables són predominantment originats en mercats («*common law*» en països com Austràlia, Canadà , UK i Estats Units) o en governs (és a dir, països amb *code law* com França, Alemanya i Japó)(Ball i al , 2003). Encara que no és l'únic acceptat, subratlla les principals característiques que els acadèmics tenien a veure quan classificaven els països pels seus orígens legals, és a dir, nivell de formalitat regulatòria, el paper dels cossos professionals, representant dels negocis... (veure més detalls en el punt 3.1.1.).

El segon enfocament en la literatura, que ha estat criticat tant com acceptat per molts acadèmics, és la dimensió cultural dels valors comptables. La principal idea és bastant intuïtiva; l'entorn en el qual les empreses operen afecta a les anàlisis financeres i al nivell de detall de la informació financera.(Ex., Mueller et al, 1991). Un element important de l'entorn és la cultura, de com la seva definició és vaga però que en un estudi cultural ha estat presentat per Holfstede (1980) com una cosa a evitar, individualisme, el poder de la distància i la masculinitat. Els valors culturals han estat àmpliament utilitzats en negoci i en la comptabilitat. Tenen un paper important en la classificació de la comptabilitat introduïda per Gray (1988), el qual té quatre dimensions d'anàlisi, aquestes són: a) professionalisme contra el control estatutari , b) uniformitat contra flexibilitat, c) conservadorisme contra optimisme i d) secretisme contra transparència.

Ja que l'origen legal i cultural estan interrelacionats, és difícil determinar quin ve primer per així adoptar-lo com una unitat bàsica de discriminació en qualsevol classificació. No és només teòricament impossible distingir cultura de l'origen legal, però estudis empírics en el camp del desglossament en la informació financera conclouen que els valors culturals no indiquen el nivell de detall una vegada considerats els orígens legals (Jaggi i Low, 2000). Una altra investigació suggereix que ambdues, cultura i origen legal, són importants a l'hora d'explicar quanta informació revelen les empreses abans dels inversionistes. Ens recorda una qüestió de prioritat de creences de quin bàndol escollir en el debat. Més detalls, que poden fer preguntes o confirmar aquestes creences en un camí o en un altre, són presentats a continuació.

La primera impressió del debat d'aquesta classificació és que és bàsicament acadèmic sense implicacions rellevants. Tal afirmació, no obstant això, no és precisa. Primerament, els qui realitzen la política haurien d'estar en una millor posició per a predir problemes que un país hauria de saber i identificar solucions que haurien de ser factibles, donada l'experiència de països amb patrons similars en desenvolupament. (Ex., Nobes, 1984). En segon lloc, a un nivell més pràctic, cap test empíric no només en universitaris, però sí en negocis, necessita controlar les variables per a dibuixar les conclusions imparcials. D'aquesta manera, la classificació dels països, que s'utilitza per a controlar les diferències nacionals, ha de determinar la fiabilitat dels resultats. En tercer lloc, el canvi de direcció a nivell polític probablement seria diferent si els prenedors de decisions (responsables) creguessin que la cultura determina de forma predominant la divulgació de decisions financeres i la «exportació» d'estàndards culturalment diferents no millora la qualitat de la comptabilitat. Aquesta implicació és òbvia en la discussió contemporània sobre els resultats esperats de l'harmonització comptable.

3.1.1. CLASSIFICACIÓ DE L'ORIGEN LEGAL

A la fi dels 60, Mueller (1967) va identificar quatre diferents aproximacions per al desenvolupament de la comptabilitat en les nacions de l'oest amb els mercats orientats en sistemes econòmics: a) el patró macroeconòmic on la comptabilitat es relaciona estretament amb polítiques econòmiques de la nació, b) el patró on la comptabilitat és vista com una branca de l'economia de negocis, c) l'assoliment de la disciplina independent on la comptabilitat es classifica com un servei i derivat de les pràctiques dels negocis i d) la uniforme aproximació de la comptabilitat on aquesta és considerada un mitjà eficient d'administració i control. Encara que sembli com si els factors econòmics i de negocis determinen bàsicament la classificació comptable, un ampli ventall de factors, entre ells els sistemes legals i polítics, i el clima social van ser reconeguts també com a importants (Moll, 1968).

Més d'una dècada després, Nobes (1983,1984) analitza els determinants de la comptabilitat, ampliant la proposta sobre una base evolutiva, on les mesures practicades en el desenvolupament de les nacions de l'oest es fan notar. Ell va introduir una nova mesura, més sofisticada i amb més nivells d'anàlisi. Els patrons macro i micro van ser separats com govern/impost/legal per a les classificacions basades en criteris macroeconòmics i govern/econòmics orientats per a les classificacions basades en criteris microeconòmics. La part innovadora en l'aproximació de Nobes era que una valoració de trets majors de les pràctiques comptables van ser identificades, és a dir,

la importància de les regles dels impostos, l'ús de la valoració conservadora dels procediments. La rigidesa de l'aplicació dels costos històrics, el fer ajustaments de costos, l'ús de tècniques de consolidació, l'ús generós de les provisions matemàtiques, i la uniformitat entre empreses a l'hora d'aplicar les regles. Nobes (1984) va provar la seva teoria amb dades empíriques, donant suport a la classificació dels països tant micro com macroeconòmica.

Classificacions alternatives van ser proposades, primordialment com el resultat d'estudis empírics de les pràctiques comptables. Les dades del «Price Waterhouse» (1975) suggereixen introduir cinc agrupacions, amb Xile com únic grup, des de la seva mesura les pràctiques diferencials. No obstant això, si es considera el nivell de desglossament, llavors les diferències forcen un creixement en el nombre de grups passant de cinc a set.

Després de finals dels 90, quan el Banc Mundial va acceptar una classificació de La Porta et al (1998), el debat sobre l'origen legal es va convertir en una discussió de *code law* contra el sistema de *common law*. La principal distinció entre les dues categories extremes és la dependència de les forces de mercats en els girs regulatoris i l'aplicació de les regles. És encara un tema debatut com classificar alguns països seguint aquesta proposta.

El principal actor en el procés regulador de la *code law* és el govern i els seus agents, els quals marquen les normes escrites, és a dir, codis i la seva aplicació. En comparació de països de *common law*, els països del *code law* exhibeixen intermediaris econòmics molt poderosos. Aquestes organitzacions representen grans classes d'actors econòmics, notable treball, cabdal i el seu maneig.

La *common law* va emergir en la post conquesta d'Anglaterra, aproximadament fa un mil·lenni. Fins i tot va «ser exportat» primàriament per a formar les colònies angleses, i aquesta és la base dels sistemes legals a Austràlia, Canadà, Índia, Irlanda i nova Zelanda, i Estats Units. La llei-comuna s'origina en la pràctica privada, no en el sector públic. En la *common law*, els principis arriben de sobres a la pràctica acceptada. Els processos judicials o gairebé judicials (com l'arbitratge) són centrals per a la creació i implementació de la *common law*.

El sistema legislatiu no determina solament el patró regulador que segueix un determinat país, també crea diversos incentius en el mercat financer. Sovint es compara la classificació anterior amb els models dels «*stakeholder*» i els models basats en «*shareholder-value*». El nivell d'accés a la comparativa de la comptabilitat internacional depèn tant de requisits legals, com de l'estructura corporativa característica del govern per a un sistema legal o altre. Així, per exemple, la pròpia naturalesa jeràrquica té una important implicació per al govern corporatiu tant en divulgació financera com en informació comptable internacional.

Els sistemes *code law* típicament assumeixen que les companyies transaccionen/interaccionen activament amb els representants dels accionistes, els quals a través de la seva representació en el govern de la companyia són informats personalment dels esdeveniments rellevants.

Tot i que s'assumeix que els accionistes tenen accés a la informació completa, aquests no confien en tal fet. Per tant, els sistemes legislatius tendeixen a requerir un nivell més baix de divulgació financera i d'accés públic, generant així una insuficiència en la informació pública. El model «*shareholder-value*» (valor per a/de l'accionista) dels governs corporatius, d'altra banda, tendeix a dominar en països «*common-law*».

Malgrat el que pugui semblar per l'anteriorment comentat, els models «*stakeholder*» tenen una finalitat més econòmica que política [Ball,2004]. Alchian i Demsetz[1972] argumenten que des d'un punt de vista d'eficàcia, els accionistes tinguin com incentiu primordial supervisar als gerents, atès que els accionistes són els demandants residuals del valor de la companyia [la resta de parts són liquidades primer] i per tant ells estan subjectes a les accions del gerent que afectin al valor que guanyen o perden [per exemple, Claessens et al, 2000 sobre la separació de la propietat i control en corporacions Asiàtiques].

La distinció basada en un origen legal va influenciar, en diverses discussions de tipus acadèmic, empresarial i en organismes reguladors de diversos països. Per exemple, el debat «incentius contra estàndards» en un llenguatge comptable i financer no va més enllà d'examinar el model *shareholder* o *stakeholder-value*, determinant que proporciona informació d'alta qualitat de manera que és preferit com patró en el procés d'harmonització internacional. [Per exemple, Ball et al, 2003].

Un altre front obert, relacionat amb la distinció d'origen legal, és quin paràmetre regulador ha de ser seleccionat, permetent: més flexibilitat (és a dir, principis basats en estàndards comptables) o més uniformitat (és a dir, normes basades en estàndards comptables). L'estat actual de la investigació no permet afavorir ni a un ni a un altre, ja que ambdós bàndols són rics en arguments teòrics i raons empíriques (veure més sobre «flexibilitat contra uniformitat» debatuda en el punt 4.1). Per descomptat, ambdós assumptes continuaran sent importants en la literatura comptable, amb molts arguments a favor i en contra dels estàndards comptables.

3.1.2. CLASSIFICACIÓ DE LES INFLUÈNCIES CULTURALS

La classificació de les influències culturals va ser inspirada per l'estudi portat a terme per Hofstede [1980] en el qual van intervenir nombrosos països.

Els autors d'aquesta classificació creien que encara que la literatura comptable jugava en aquella època un paper determinant en l'entorn institucional establert en comptabilitat, les diferències culturals no es van tenir en compte en les publicacions teòriques i empíriques [Gray, 1988].

Gray [1988] relaciona aquest valor cultural amb les diverses decisions que prenen els directius en ambients institucionals culturalment diferents.

Aquest estudi medeix el grau d'incertesa que sent la gent davant un futur ambigu, uncomfortable i incert. En la seva opinió els països es poden classificar com: uns amb valors socials per a la gerència financera d'un negoci més reservat i altres que animen i compensen encara més l'estratègia de divulgació.

Gray [1988] va identificar quatre valors comptables que permetrien agrupar països. En termes comparatius, la classificació d'origen legal està basada primordialment en el paper regulador que aquest govern ocupa. Les dimensions suggerides per Gray, també consideren de quina manera les normes legals influents són determinants per als directius en la divulgació de decisions financeres.

Un dels valors comptables que facilita una formació de la classificació, és professionalisme contra control estatutari, és a dir, Gray atorga diferent pes al judici professional individual per a autoregular el seu comportament i la decisió per a complir amb certes normatives, potser no escrites, requeriments legals i control estatutari.

La teoria de l'origen legal va identificar dues formes diferents de processos reguladors de mercats, a saber més formal (és a dir, *code law*) o més aviat informatiu (és a dir, precedents de *common-law*).

El segon valor comptable que introdueix Gray és uniformitat contra flexibilitat. Gray distingeix entre paràmetres estàndard més flexibles enfront de documents reguladors més formals que són bàsics en la classificació d'origen legal.

El tercer valor comptable es revela en l'elecció entre dues preferències enfrontades: conservadorisme o optimisme. En la seva opinió, aquesta opció mostra com els prenedors de decisions incorporen incertesa, des d'un punt de vista conservador en comptabilitat, això significa que el futur financer és incert, mentre que la visió optimista és conseqüent amb un comportament més arriscat.

El quart valor comptable classifica un país en una o altra categoria, secret contra transparència. Les actituds dels directius enfront de la revelació de més o menys informació financera, depèn d'una elecció: més confidencialitat i informació restringida, que es revela solament a aquells implicats en la gerència financera o més transparència, una proposició comptable oberta i pública [per a més informació sobre aquest tema veure Douppnik and Tsakumis, 2004].

3.2. *Les forces de la política en l'ajustament de la comptabilitat / ajustament comptable*

Existeix un gran nombre d'articles que examinen el rol del «lobby», en el marc de la regulació comptable. Molta de la investigació empírica suggereix que l'elecció de la política comptable ha d'entendre's com decisions econòmiques preses pels directors per a decidir les inversions i la producció.

Estudis sobre el *lobbying* proporcionen arguments addicionals sobre la manera en que les parts interessades en el procés d'elaboració del projecte determinen la seva elecció comptable mitjançant la influència legalment permesa en el conjunt de possibilitats de decisió comptable.

L'enfocament principal d'aquesta publicació teòrica i empírica és quins són els factors que determinen la participació en les activitats de *lobby* i de quina manera dirigeixen en una o altra direcció la reforma comptable en diferents indústries i durant diferents dècades.

Watts i Zimmerman [1978] van suggerir que la compensació directiva, la informació dels costos de producció, regulacions, taxes i costos polítics són els principals determinants de les decisions dels directius per a pressionar en assumptes comptables. La part empírica de l'estudi va examinar les posicions de pressió preses per diferents representants de companyies que van realitzar suggeriments al FASB en l'esborrany d'exposició de motius de 1974, el qual tractava sobre els principis generals en els estats financers. Més tard McKee [1984] va ampliar l'estudi i en ell va trobar menys esforços de *lobby* del que teòricament es podria esperar, qüestionant d'aquesta manera l'enfocament teòric.

El nou test empíric va llançar altres qüestions sobre el tema de referència, algunes de les quals són els factors que influencien als directors a triar entre les diferents alternatives comptables i quan les activitats de *lobbying* són costoses. Deakin [1989] va dissenyar un test més ampli per a relacionar el comportament econòmic racional i el *lobbying* en temes comptables amb algunes dades del sector del petroli i el gas. Ell va examinar quins eren els determinants de que unes companyies exercissin pressió i unes altres no, confirmant els arguments teòrics proposats.

S'han portat a terme diferents estudis en diversos camps per a relacionar el *lobby* en temes comptables amb altres models teòrics. Per exemple, Sutton [1984] va intentar donar bases teòriques i empíriques a la investigació del *lobby* comptable en teoria política i economia. Ell va comparar el benefici del *lobby* amb els costos en els quals un elector racional incorreria en el *lobby* i va suggerir que aquestes activitats arribarien a un punt on la tornada marginal igualaria els costos marginals. Càlculs similars de

cost-benefici determinaran el termini i el canal del *lobby*. Sutton va suggerir, basat en diferents estudis, que per al *lobby* comptable s'espera que: a) els elaboradors dels estats financers són més propensos al *lobby* que els consumidors; b) les grans companyies són més propenses al *lobby* que les petites companyies; i c) companyies no diversificades són més propenses al *lobby* que les entitats diversificades. Lindahl [1987] va complementar aquest enfocament aplicant la teoria de l'acció col·lectiva d'Olson al context comptable. Ell pretén esbrinar aquelles circumstàncies sota les quals les companyies trobarien avantatjós el *lobby* individual i altres sota les quals el *lobby* col·lectiu seria la millor opció. Kenny i Larson [1993] van trobar que a) les companyies que fan *lobby* tendeixen a ser grans; b) l'estat del deute influeix, significativament, en la decisió de *lobby* d'una companyia; c) les companyies tendeixen a fer *lobby* per a estàndards que tendeixen a incrementar les seves habilitats per a gestionar els ingressos; i d) si la retribució dels directius està lligat als ingressos informats, els directius preferiran aquells mètodes comptables que maximitzin els seus ingressos.

Diferents publicacions en les activitats de *lobby* en temes comptables qüestionen no solament com de transparent és el procés d'elaboració de la regulació, sinó principalment quin hauria de ser el format adequat dels estàndards comptables. Estudis empírics suggereixen que l'elecció comptable és observable no solament després de l'adopció del criteri o regulació comptable, sinó abans: en les activitats de *lobby* que emmarquen aquesta elecció.

4. Flexibilitat o uniformitat comptable

Un debat molt interessant en la literatura comptable, especialment en la comparança comptable internacional, és si la comptabilitat en general hauria de ser més flexible o més uniforme. La primera impressió és que la discussió és principalment sobre com de comparables són els comptes preparats en diferents entorns polítics/institucionals o en diferents períodes. No obstant això, també inclou arguments sobre la qualitat de la informació comptable elaborada sota diferents incentius dels òrgans reguladors, directius i inversors.

El debat a favor o en contra de la uniformitat comptable té almenys dos aspectes diferents. És discutible si els reguladors han de donar més llibertat als directius quan es comptabilitza per a diferents escenaris econòmics o les regles haurien d'estar més aviat definides sense permetre cap discreció de gestió. Aquest tema, no obstant això, difereix una mica respecte la discussió de si els autors comptables haurien de tenir competències jurisdiccionals i

els empresaris se'ls hauria de permetre triar els estàndards que els agradaria implementar. Ambdós temes tracten amb el problema de quanta discreció directiva podria ser beneficiosa per a produir comptes fiables i d'alta qualitat. No obstant això, el nivell d'anàlisi és diferent. El primer assumpte debat principalment quanta llibertat en *determinats estàndards comptables* és probable que no afecti a la qualitat de la informació comptable. La segona discussió és exclusivament sobre si la uniformitat comptable a *nivell global* és necessària per a fer el valor comptable rellevant o és possible que la competència/rivalitat entre fixadors d'estàndards incrementi la qualitat de la informació presentada/publicada.

Per a demostrar la diferència, teòricament, és possible tenir estàndards comptables uniformes que totes les companyies del món acatessin, és a dir, inexistència de competències jurisdiccionals comptables, però amb moltes oportunitats per a la discreció empresarial, és a dir, ajustaments més flexibles dintre de l'únic cos de normativa comptable / regles comptables. La situació oposada seria, per exemple, molts estàndards en ús amb límits estrets pel que fa a l'elecció per part dels directius, i també és possible. Els últims comentaris en aquests temes es presenten a continuació.

4.1. Flexibilitat versus uniformitat dins els estàndards comptables

Durant anys han existit alguns comentaris/observacions controvertits per introduir flexibilitat en les normes comptables. Zett [2004] va presentar el procés regulador de l'esborrany i la modificació del US GAAP des de 1933 fins a la data en una recent revisió històrica. Ell va esmentar que existeix, en general, una divisió filosòfica entre les grans companyies: uniformitat *versus* flexibilitat. Les crítiques al Comitè de Procediments Comptables (Comitè on Accounting Procedure) per permetre diferents mètodes comptables van començar en els 50 amb Spacek, en aquells dies soci de Arthur Andersen & Co., i la seva freqüent crítica al Comitè per la seva reticència a reduir el nombre de mètodes comptables opcionals. Recentment, més opinions en el marc del debat 'flexibilitat *versus* uniformitat' s'han anat generant, principalment a causa de els escàndols corporatius que van tenir lloc des de 2001 i la pèrdua de confiança del públic sobre els models d'informes financers.

Semblant al debat de la unificació dels estàndards comptables a nivell mundial, la discussió sobre la discreció comptable depèn de la creença de com d'eficients són els mercats financers i com d'eficient és l'alineació d'incentius i el conflicte d'interessos.

La publicació més recent sobre les troballes empíriques en aquest camp, portats a terme per Fields [2001], va mostrar que aquest debat va evolucionar amb la investigació de les hipòtesis de mercats eficients. El debat acadèmic va començar a la fi dels 70, quan innovacions en la investigació dels motius dels directors i la investigació dels efectes de l'elecció comptable en els acords contractuals oferien un enfocament alternatiu a la investigació en l'elecció comptable. Els estudiosos en el període anterior, a finals dels 60, argumentaven que la competència dels mètodes comptables estava portant a terme determinats canvis propis de la comptabilitat creativa en els resultats financers i els inversors podien 'fins i tot veure' pràctiques comptables alternatives. A la fi dels 70 i principis dels 80 es va presenciar un increment en la investigació empírica, principalment com a resposta a la teoria positiva de la comptabilitat de Watts i Zimmerman [1978, 1979], afirmant que la investigació comptable hauria de perseguir l'objectiu de millorar les propietats *predictives* d'arguments teòrics alternatius.

Després d'anys d'investigació en l'elecció comptable, el debat sobre comptabilitat flexible o uniforme encara segueix obert. La principal dificultat en portar a terme una investigació en aquest tema és el problema de la endogeneïtat [veure Fields, 2001, p.269]. Per exemple, els models solien detectar que l'acumulació de gestió no és molt poderosa i potser no sigui capaç de diferenciar entre acumulació de gestió i el rendiment real. Més probable és que la discreció comptable sigui discutida més àmpliament una vegada que el resultat de l'harmonització comptable a Europa (IFRS), amb els seus avantatges i debilitats, sigui conegut. Més observacions des de diferents entorns institucionals (és a dir, països) fomentaran estudis empírics en els IFRS i en la investigació de la comparativa comptable. En general, comparat amb la US GAAP, els IFRS es consideren més discrecionals. L'actual debat a EEUU sobre les propietats necessàries d'un model comptable va implicar suggeriments que uns estàndards més discrecionals (IFRS) són superiors als més rígids US GAAP, suggerint crides per a incrementar la discreció a través de l'adopció de «*basat en principi*» més que els actuals estàndards «*basat en regles*» [SEC, 2004; FASB, 2004].

Per exemple, les decisions comptables reals inclouen incrementar la producció per a reduir el cost dels articles venuts a través de la reducció del cost fix per unitat i de la reducció de la despesa en I+D per a incrementar els beneficis. Els principis comptables sovint requereixen que s'exerceixi un judici en la preparació dels informes financers. Els defensors d'una comptabilitat més discreta creuen que no és factible oferir regles eficients per a tots els fets i circumstàncies, la qual cosa és un problema obvi en un sistema comptable més rígid ('*basat en les regles*'). Ells discuteixen els avantatges de la discreció financera en els contractes entre els accionistes

i els directius. Els detractors de la regulació comptable flexible proposen exemples de les pràctiques de guanys dels directius, que creen distorsions i confonen als analistes en les seves estimacions valoratives.

Entre els famosos estudiosos que van defensar l'enfocament de mercat fora de la comunitat financera i comptable, hi havia Easterbrook i Fischel [1991]. En la seva opinió el problema dels costos d'agència és virtualment inexistent, perquè els directius no poden impedir les altes ofertes per a adquirir la companyia i per tant, normalment, busquen el màxim valor per a l'accionista. Watts i Zimmerman [1986] també van suggerir que la contractació eficient existeix no perquè sigui possible identificar totes les possibles circumstàncies i les respectives accions en termes legals, sinó més aviat perquè la discreció permet als directius millorar l'alineació dels seus interessos amb els dels accionistes. Com exemple, alts beneficis comptables no només deriva en més altes compensacions als directius, sinó que també pot derivar en un valor més alt de les accions o menors probabilitats de violar la contribució dels bons.

Altres estudiosos [per exemple Holthausen, 1990; Healy i Palepu, 1993; Subramanyam, 1996] van argumentar que la discreció comptable pot millorar la comunicació de la pròpia informació a través d'informes financers, des del moment en que es revela informació addicional sobre les perspectives financeres de la companyia i de les habilitats dels directius. En la seva famosa investigació sobre la tarificació de la valoració de comptes a cobrar discrecionals, Subramanyam [1996] va suggerir amb dades empíriques que la discreció millorava l'habilitat dels guanys de reflectir el valor econòmic, des que els mercats els valoren diferent depenent en el poder de la predicció de la rendibilitat. Dye i Verrecchia [1995] van examinar l'efecte distributiu de la discreció en els informes de beneficis comptables de les companyies en creixement. Amb exemples van mostrar que una major discreció incrementa el nombre de dimensions sobre les quals el resultat dels directius es pot avaluar, d'aquesta manera, facilitant el procés contractual. Diverses condicions de suficiència que garanteixen la superioritat d'expandir la discreció van ser descrites en el seu article, destacant entre elles «la transparència en els detalls sobre els incentius dels directius per als inversors potencials» [1995, p.408]. Hann [2004] va argumentar que permetre la flexibilitat en l'elecció de l'assumpció de pensions millora el valor en relació als beneficis de l'obligació de la pensió i els estats financers.

El debat de «flexibilitat *versus* uniformitat» en la fixació dels estàndards comptables essencialment inclou renunciar als beneficis relatius de permetre la discreció, que millora la comunicació privada i/o contractes més eficients, amb el cost de permetre als directius intervenir en els nombres comptables [Dye i Verrecchi, a 1995]. Hann [2004] va mostrar els

resultats, que són consistents amb la proposició que els beneficis de permetre la discreció, és a dir la comunicació de la informació, sobrepassen els costos, és a dir, la manipulació oportunista.

4.2. El procés competitiu de la regulació comptable versus els estàndards uniformes dels informes financers

Un interessant debat sobre el rol de la comptabilitat i la difusió de la informació financera es va iniciar alguns anys enrere, però va guanyar importància amb la proliferació dels mercats de deute transfronterers i la introducció de les NIIF (IFRS, International Financial Reporting Standards) a Europa a principis del 2005. El debat es centra en els avantatges i inconvenients de l'existència d'un únic requeriment d'informes a nivell mundial. El punt de vista de la competència difereix principalment en la percepció sobre les forces del mercat i l'eficiència dels mercats financers en la distinció de comptabilitats d'alta qualitat. Encara que el debat inclou arguments, que són les característiques necessàries per a classificar els estàndards utilitzats en alta o baixa qualitat, la divisió és si una competència entre els òrgans reguladors comptables s'hauria de permetre. No és un assumpte que debati el domini Angloamericà en el món comptable, és a dir IFRS *versus* US GAAP, sinó principalment la confiança en les forces competitives del mercat o un abast d'ordre i control en el projecte/procés/esborrany de la regulació.

Els defensors de la comptabilitat competitiva no soscaven la importància del reglament financer. De fet, exactament pel seu significat, la competència entre aquells que fixen els estàndards hauria de ser permesa, des del seu punt de vista. L'argument clau a favor de la competència dels òrgans reguladors és que al llarg del procés de prova i error dintre de diferents estàndards comptables, les regles més eficients i d'alta qualitat són les que sobreviuran, és a dir, la línia de raonament de Darwin de la «supervivència del que més s'ajusta». Ells creuen que sempre ha existit una demanda implícita per part dels directius de companyies públiques d'estàndards i revelació comptable de qualitat. Els detractors d'aquest punt de vista proporcionen arguments que si les institucions reguladores competeixen per atreure a més empresaris en la seva jurisdicció, algunes bones regles i pràctiques comptables mai s'aplicaran ni es faran respectar. Ells creuen que, en realitat, si les jurisdiccions comptables competeixen, la qualitat de les regles comptables serà menor.

Entre els exemples històrics de les seves justificacions es troben les simplificades regulacions bancàries a Suïssa i les Illes Caiman, com a resultat de la competència per recursos financers.

Hi ha molts arguments, els quals ambdós, detractors i defensors d'una estructura de monopoli dels estàndards comptables, és a dir harmonització, faciliten en els seus debats. Aquesta discussió és general, no un tòpic exclusiu de *papers* acadèmics, i és principalment un focus en les columnes de revistes professionals. No obstant això, alguns *papers* dedicats a aquest assumpte han estat publicats des de 2001, principalment pels estudiosos que defensen la competència en el mercat de la regulació comptable. Dye i Sunder [2001] van presentar en un format original, com un debat entre dos individus amb diferents punts de vista, la conveniència d'introduir la competència en el procés de fixació dels estàndards comptables. Entre els arguments, alguns ja esmentats, van comentar que contràriament a la creença popular, estàndards més detallats i més rígids o uniformes que permeten menys opcions als directius, no fan que els informes financers siguin més comparables, o més informatius.

Un exemple particular al que es refereixen és l'Informe d'Estàndards Comptables Financers 2 (Statement of Financial Accounting Standards 2), que exigeix que tots els desemborsos en I+D siguin considerats, bàsicament, com a despeses, no permetent als directius cap discreció en la comptabilització d'aquests costos. Com a conseqüència, dues companyies que gastin el mateix import en investigació presentaran idèntics resultats financers, fins i tot quan per a una la investigació hagi tingut èxit i per a l'altra no. La idea de que regles detallades ens porten a resultats uniformes i comparables, el principal argument pro-unificació, pot ser fàcilment rebutjat des del seu punt de vista, sobre la base del creixement exponencial del Codi d'Ingressos Intern (Internal Revenue Code), i la insatisfacció del públic amb les inequitats de les càrregues fiscals i l'administració del Codi. L'assaig és una lectura interessant, ja que mostra la posició de les opinions que competeixen, i deixa al lector la decisió final de donar suport o no a la competència entre els fixadors comptables.

Uns altres dos *papers* a favor de la competència entre diferents estàndards de comptabilitat també presenten arguments en contra de la unificació de les regles d'informes comptables [veure Sunder, 2001 i 2002]. En l'article centrat en la competència de les regles [2002] Sunder emfatitza que l'argument per a estàndards d'informes financers competitius no és un argument per a eliminar aquests estàndards. Ell argumenta, entre altres coses, que els fixadors d'estàndards s'enfronten a una barrera d'informació per a identificar estàndards eficients. L'article més filosòfic en normes socials [2005] estudia el procés d'establiment i execució de normes socials, incloent-hi la comptabilitat. Entre les reformes necessàries, que Sanders creu millorarà els informes financers i els seus resultats, es troba el procés del desenvolupament competitiu de normes comptables.

5. Conclusions

La reforma comptable ha estat un tema de debat durant les últimes dècades, i molts estudiosos ho han observat des d'una perspectiva comptable, financera i econòmica. Aquesta ha estat determinada pels diferents debats, que han tingut lloc en el segle XX i XXI. A nivell *filosòfic*, es va debatre quin rol hauria d'ocupar la comptabilitat. Durant l'última dècada, estudiosos i capdavanters del món de l'empresa es van decantar pel punt de vista que la comptabilitat no és un actiu de valoració sinó una eina de difusió d'informació. Des d'una perspectiva comparativa, va ser un tema interessant o les regles comptables van evolucionar i van proliferar en el món.

Al llarg de les dècades s'han suggerit diferents classificacions, algunes d'elles basades en orígens legals, altres en diferències culturals, com unitat principal de comparança entre països. Per a fins *pràctics*, la quantitat de discreció que haurien d'exercir legalment els directius va ser el centre per al debat a favor o en contra de requeriments d'informació financera més rígida. La literatura sobre la intervenció de la gerència en la determinació dels beneficis ofereix troballes empíriques de que menys regulació dirigeix a una discreció oportuna i imposa costos en el mercat financer. Altres estudiosos, no obstant això, defensen més incentius per a informes basats en el mercat i menys interferències reguladores, des d'una perspectiva *política*. L'argument és que fins i tot aquesta informació es reflectirà en el preu de mercat i més competència solament alinearà els interessos dels directius i dels accionistes.

Aquest article presenta diversos debats en la literatura de la reforma comptable amb la creença que tots ells romandran en el centre d'atenció dels estudiosos i dels líders empresarials. L'actual adopció de les IFRS a Europa, conjuntament amb la globalització dels mercats financers en el món, obrirà un debat sobre temes, aparentment antics, com els mètodes de valoració d'actius. Estudis teòrics i empírics milloraran el nostre coneixement sobre si l'amortització pot reduir les diferències entre països. Es buscaran noves pràctiques de gestió d'obtenció de beneficis amb els nous ajustaments comptables. Finalment, però no per això menys important, es presentaran més arguments a favor i en contra de la unificació i estandardització dels informes financers i revelació d'informació.

Bibliografia

- ALCHIAN, A. I H. DEMSETZ. (1972) «Production, Information Costs, And Economic Organization» *American Economic Review* 62(5): 777–95.

- ALEXANDER, S. (1962) «Income Measurement In A Dynamic Economy», en *Studies in Accounting Theory*. Edited by W. Baxter y S. Davidson. Homewood, IL: Richard D. Irwin Inc.
- BAGINSKI, S., J. HASSELL I M. KIMBROUGH. (2004) «Why Do Managers Explain Their Earnings Forecasts?» *Journal of Accounting Research* 42(1): 1-28.
- BALL, R. (2004) «Corporate Governance and Financial Reporting at Daimler-Benz (DaimlerChrysler) AG: From a «Stakeholder» toward a «Shareholder Value» Model» en C. LEUZ, D. PFAFF I A. HOPWOOD, *The Economics and Politics of Accounting*. Edited by. Oxford. UK: Oxford University Press.
- BALL, R., A. ROBIN I J. WU. (2003) «Incentives Versus Standards: Properties Of Accounting Income In Four East Asian Countries» *Journal of Accounting and Economics* 36(1-3): 235-70.
- BEAVER, W. I S. DEMSKI. (1979) «The Nature Of Income Measurement» *The Accounting Review* 54(1): 38-46.
- BELKAOUI, A. (1988) «The New Environment in International Accounting: Issues and Practices,» New York: Quorum Books.
- CLAESSENS, S., S. DJANKOV I L. LANG. (2000) «The Separation Of Ownership And Control In East Asian Corporations» *Journal of Financial Economics* 58: 81-112.
- CHAMBERS, R. (1966) «Accounting, Evaluation and Economic Behavior» Englewood cliffs, NJ: Prentice Hall.
- DEAKIN, E. (1989) «Rational Economic Behavior And Lobbying On Accounting Issues: Evidence From The Oil And Gas Industry» *Accounting Review* 64(1): 137-151.
- DEVINE, C. (1985) «Recognition Requirements – Income Earned and Realized» en *Essays in Accounting Theory*. Editado por C. Devine. Sarasota, FL: American Accounting Association.
- DOUPNIK I TSAKUMIS (2004) «A Critical Review of Tests of Gray's Theory of Cultural Relevance and Suggestions for Future Research Timothy» *Journal of Accounting Literature* 24.
- DYE, R. I R. VERRECCHIA (1995) «Discretion Vs. Uniformity: Choices Among GAAP» *The Accounting. Review* 70(3): 389-415.
- DYE, R. I S. SUNDER (2001) «Why Not Allow FASB And IASB Standards To Compete In the U.S.?» *Accounting Horizons* 15(3): 257-271.
- EASTERBROOK , F. (1991) «The Economic Structure of Corporate Law» Cambridge, MA: Harvard University Press.
- EDWARDS, E. I P. BELL (1961) «The Theory of Measurement of Business Income», Berkley, CA: University of California Press.

- FIELDS, T., T. LYS I L. VINCENT (2001) «Empirical Research On Accounting Choice» *Journal of Accounting and Economics* 31: 255-307.
- FINANCIAL ACCOUNTING STANDARDS BOARD (2004) «Response to SEC Study on the Adoption of a Principles-Based Accounting System».
- GRAY, S. (1988) «Towards A Theory of Cultural Influence On the Development Of Accounting Systems Internationally» *Abacus* 24: 1-15.
- HANN, R., Y. LU I K. SUBRAMANYAM (2004) «Does Discretion Improve Or Impair Value Relevance? Evidence From Pricing Of The Pension Obligation» (October 2005.) www0.gsb.columbia.edu/accounting/seminars/SUBRAMANYAM.pdf.
- HEALY, P. I J. WAHLEN (1999) «A Review Of The Earnings Management Literature And Its Implications For Standard Setting» *Accounting Horizons* 13(4): 365-383.
- HOLTHAUSEN, R. I R. LEFTWICH (1983) «The Economic Consequences Of Accounting Choice: Implications Of Costly Contracting And Monitoring» *Journal of Accounting and Economics* 5: 77-117.
- HOLTHAUSEN, R. (2003) «Testing The Relative Power Of Accounting Standards Versus Incentives And Other Institutional Features To Influence The Outcome Of Financial Reporting In An International Setting» *Journal of Accounting and Economics* 36: 271-283.
- HOLTHAUSEN, R. I R. WATTS (2001) »The Relevance Of Value Relevance» *Journal of Accounting and Economics* 31: 3-75.
- HOPE, O. (2003) «Firm-level Disclosure And The Relative Roles Of Culture And Legal Origin.» *Journal of International Financial Management and Accounting* 14(3): 218-248.
- JAGGI, B. I P. LOW. (2000) «Impact Of Culture, Market Forces, and Legal System On Financial Disclosure. International» *Journal of Accounting* 35(4): 495-519.
- JOHNSON, L. I R. STOREY. (1982) «Recognition in Financial Statements: Underlying Concepts and Practical Conventions». Stamford, CT: Financial Accounting Standards Board.
- KENNY, S. I R. LARSON (1993) «Lobbying Behaviour And The Development Of International Accounting Standards» *European Accounting Review* 3: 531-554
- LA PORTA R., F. LOPEZ-DE-SILANES, A. SHLEIFER I R. VISHNY (1998) Law And Finance. *Journal of Political Economy* 106:1113-1155.
- LIANG, P. (2001) «Recognition: An Information Content Perspective» *Accounting Horizons* 15(3): 223-242.

- LINDAHL, F. (1987) «Accounting Standards And Olson's Theory Of Collective Action» *Journal of Accounting and Public Policy* 6: 59-72.
- MCKEE, A, T. BEEL I J. BOATSMAN (1984) «Management Preferences Over Accounting Standards: A Replication and Additional Test» *Accounting Review* 59(4): 647-659.
- MUELLER, G. (1967) «International Accounting», Macmillan.
- MUELLER, G. (1968) «Accounting Principles Generally Accepted in the United States Versus Those Generally Accepted Elsewhere» *International Journal of Accounting Education and Research*.
- MUELLER, G., H. GERON I G. MEEK. (1991) «Accounting: An International Perspective». 2nd edition, Homewood, IL: Irwin.
- NAIR, R. I W. FRANK. (1980) «The Impact Of Disclosure And Measurement Practice On International Accounting Classifications» *The Accounting Review* 55(3): 426-450.
- NOBES, C. (1983) «A Judgemental International Classification Of Financial Reporting Practices» *Journal of Business Finance and Accounting* 1: 1-19.
- NOBES, C. (1984) «International Classification of Financial Reporting», Croom Helm.
- PRICE WATERHOUSE INTERNATIONAL (1975) «International Survey of Accounting Principles and Reporting Practices».
- SECURITIES AND EXCHANGE COMMISSION (2004) «Study Pursuant to Section 108[d] of the Sarbanes-Oxley Act of 2002 on the Adoption by the United States Financial Reporting System of a Principles-Based Accounting System»
- SEIDLER, L. (1967^a) «International Accounting: The Ultimate Theory Course» *The Accounting Review* 42(4): 775-781.
- SEIDLER, L. (1967a) «The Function of Accounting in Economic Development - Turkey as A Case Study», London: Frederick and Prager Publishers.
- SUBRAMANYAM, K. (1996) «The Pricing Of Discretionary Accruals» *Journal of Accounting and Economics* 22(1-3): 249-281.
- SUNDER, S. (2002) «Regulatory Competition Among Accounting Standards Within And Across International Boundaries» *Journal of Accounting and Public Policy* 21: 219-234.
- SUNDER, S. (2005) «Social Norms Versus Accounting Standards» Working Paper No. 05-14. Yale School of Management: Yale University.
- SUTTON, T. (1984) «Lobbying of Accounting Standard-Setting Bodies in the U.K. and the U.S.A.: A Downsian Analysis» *Accounting, Organizations and Society* 9(1): 81-95.

- TUA PEREDA, J. (1989) «Evolución del concepto de contabilidad a través de sus definiciones» *Revista Contaduría Universidad de Antioquia* 7 (14): 846-956.
- WATTS, R. I J. ZIMMERMAN (1978) «Towards a Positive Theory of the Determination of Accounting Standards» *Accounting Review* 1: 112-134.
- WATTS, R. I J. ZIMMERMAN (1979) «The Demand For And Supply Of Accounting Theories: The Market For Excuses» *The Accounting Review* 54: 273-305.
- WALLACE, R. (1990) «Accounting In Developing Countries, A Review Of The Literature». In *Research in Third World Accounting* 1: 2-54.
- WILKINSON, T. (1965) «United States Accounting As Viewed By Accountants Of Other Countries» *International Journal of Accounting Education and Research* 1: 3-14.
- ZEFF, S. (2004) «Evolution of US Generally Accepted Accounting Principles (GAAP)» (October 2005) <http://www.iasplus.com/resource/0407zeffusgaap.pdf>

Associació Catalana de Comptabilitat i Direcció
Edif. Col·legi d'Economistes de Catalunya
Pl.- Gal·la Plàcida 32, 4ª planta - 08006 Barcelona
Tel. 93 416 16 04 extensió 2019
info@accid.org - www.accid.org - @Associacio ACCID